

PŘÍPADOVÁ STUDIE: zhodnocení přínosů projektu „ZAČÁTEK VE SVÉM“

1 Identifikace případové studie

1.1 Identifikační údaje projektu

Název projektu	ZAČÁTEK VE SVÉM
Číslo projektu	CZ.1.04/3.4.04/76.00003
Oblast podpory	Oblast podpory 3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života
Zaměření projektu	Podpora žen - cizinek (ohrožených sociální exkluzí na trhu práce) v nalezení nového pracovního uplatnění.
Cíl projektu	Zvýšení pracovních příležitostí žen ze třetích zemí (mimo EU, EHS) na základě realizace komplexních programů na podporu zahájení a rozvoje samostatně výdělečné činnosti s využitím inovativních metod, zapojením doprovodných opatření a nástrojů na sladování pracovního a rodinného života.
Příjemce dotace	Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.
Adresa	Kovářská 939, 190 00 Praha 9
Projektový manažer	Ing. Nidžar Popović
Partner projektu	P3 – People, Planet, Profit, o. p. s. KAMILLA Consulting Ltd, s.r.o. Chanar, s.r.o.
Výše rozpočtu, % dotace	7 616 811,- Kč; 100 %
Termín realizace	1. března 2012 – 28. února 2014
Místo realizace a území dopadu	Plzeňský kraj, Plzeň, Rakovník Jihočeský kraj, České Budějovice Jihomoravský kraj, Brno-střed Středočeský kraj, Benešov, Mělník, Beroun, Mladá Boleslav
Webová adresa	http://www.opu.cz/cz/article/283

1.2 Přehled terénního šetření

Příjemce dotace	Skupinový rozhovor (11. 12. 2014, Ing. Nidžar Popović , koordinátorka projektu, Mgr. Andrea Špírková , job coach v rámci aktivit projektu) Skupinový rozhovor (19. 12. 2014 Gabriela Kurková , Monika Šikulová , koordinátorka za partnera, P3 – People, Planet, Profit, o. p. s.)
Cílová skupina	Individuální řízené rozhovory (29. 1. 2015, 3 podpořené účastnice projektu) <ul style="list-style-type: none"> • Halyna Giryeva • Světlana Buyevich • Oxana Vakhrusheva
Klíčoví aktéři	Individuální řízený rozhovor (4. 2. 2015, Monika Homoláčová , pracovnice Úřadu práce, pobočka Příbram, KoP pro Prahu - východ).

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života

PROJEKT: ZAČÁTEK VE SVÉM

Příjemce: Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.

Místo: Plzeňský kraj, Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Středočeský kraj

Výše dotace: 7 616 811,- Kč

Termín realizace: 1. 3. 2012 – 28. 2. 2014

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo zvýšení pracovních příležitostí žen ze třetích zemí (mimo EU, EHS) prostřednictvím snižování bariér brzdících rozvoj schopností a dovedností a podpory zahájení a rozvoje samostatně výdělečné činnosti. Cizinky jsou znevýhodněny na trhu práce z důvodu neuznaného vzdělání, špatné komunikace v českém jazyce či vyžadované pravidelné péče o děti a rodinu. Často nemají ani příliš vysokou podporu ze strany rodiny.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Díky podpoře byl realizován soubor komplexních a na sebe navazujících aktivit, které byly vhodné zaměřeny na cílovou skupinu a její potřeby z hlediska zahájení podnikání. V projektu byla kromě vzdělávacího kurzu zahrnuta dlouhodobá podpora a poradenství před zahájením podnikání.

Účastnice nejprve prošly odborným vzdělávacím kurzem zaměřeným na základy podnikání, který probíhal 8 týdnů. V rámci kurzů také vystoupili podnikatelé – cizinci, kteří účastnicím předali své zkušenosti. V rámci kurzu proběhla také soutěž o nejlepší podnikatelský plán, který účastnice kurzu zpracovávaly.

Po skončení kurzu byla cílové skupině po dobu 6 měsíců poskytována individuální asistence prostřednictvím osoby job coache, který pomáhal ženám s realizací podnikatelského záměru v praxi - kontaktoval úřad práce, pomáhal hledat pronájmy a psát smlouvy. Základní poradenství bylo poskytnuto také účastnicím, které se rozhodly pro jiný typ pracovního uplatnění. Po dobu trvání projektu bylo také zajištěno hlídání dětí účastnic. Součástí podpůrných aktivit byly také nostrifikace diplomů a dalších dokumentů.

O postupech a metodách práce s účastnicemi, které jsou v projektu využívány, a o tématu integrace cizinek na trh práce příjemce během

kampaně cíleně informoval jak odbornou, tak širokou veřejnost, a to prostřednictvím článků (v časopisech i na internetu) či reportáží v Českém rozhlase. Dále byl vytvořen sběrný dokument o průběhu projektu a odborná publikace a byla uspořádána odborná konference. Nad rámec projektu byly uspořádány regionální kulaté stoly se zástupci měst, krajů, úřadů práce, neziskových organizací a dalších subjektů.

Účast v kurzu posílila jak vnitřní, tak vnější motivaci žen díky získání poznatků a dovedností potřebných k založení podnikání.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Zvýšení podnikatelských kompetencí a nalezení uplatnění na trhu práce

Základem návratu cizinek zapojených do projektu na trh práce bylo zvýšení jejich motivace a sebevědomí, rozvoj měkkých dovedností a získání poznatků týkajících se legislativy a účetnictví, přičemž s finanční oblastí měly ženy největší problémy. Účastnice si vytvořily reálný podnikatelský plán, který byl klíčový pro založení úspěšného podnikání, případně čeká na své budoucí využití.

Nad původní očekávání založilo již v průběhu projektu podnikání 10 žen a dalších 15 žen si našlo zaměstnání. Zahájení podnikání v každém oboru je přitom spojeno s odlišnými překážkami či problémy, které účastnicím pomohli vyřešit odborníci z praxe:

- ✓ Paní Oksana založila v Plzni jazykovou školu, kde se vyučuje převážně ruský, ale také anglický, španělský či francouzský jazyk. Její škola zprostředkovává také pobyty klientů v Petrohradu, kam mohou jezdit na konverzační kurz. To vyžadovalo právní a daňové konzultace ohledně speciálního fakturování apod.
- ✓ Účastnice, která vyrábí přírodní kosmetiku, získala rady od konzultantů pro registraci kosmetických preparátů a v současné době požádala o atestaci svých výrobků.
- ✓ Paní Olga, která si chtěla založit vázanou živnost jako účetní, musela dle předpisů rok před zahájením podnikání pracovat v tomto oboru jako zaměstnanec v nějaké společnosti. Na svoji živnost se začala připravovat na mateřské dovolené a v současné době pracuje brigádně a navíc dělá účetnictví.

Několika ženám se podařilo založit podnikání v oboru, který vystudovaly, nebo na činnosti, která je baví a naplňuje. Výroba keramiky je pro paní Světlanu obojím.

Paní Halyna se zapojila do projektu s přáním mít vlastní zubařskou ordinaci. V průběhu projektu využila konzultace se zubaři ohledně způsobů objednávání zboží, spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví, ceníku služeb apod. Před zahájením vlastní živnosti paní Halyna úspěšně složila atestaci a v současné době již získala licenci na vykonávání zubařské praxe na území ČR. Jak sama řekla, „největší překážka pro mě byla ta zkouška“. Také pronájem vlastního zubařského křesla je finančně náročnou záležitostí. Ale jak sama říká, díky zpracovanému podnikatelskému plánu „už vím, kde a jak co zařídit, kdybych chtěla do něčeho jít“.

Soutěž o nejlepší podnikatelský plán v rámci kurzu vyhrála paní Světlana, jejíž vášní je keramika. Pochází z Běloruska, kde také vystudovala uměleckou vysokou školu, a od roku 2011 žije v České republice. Po skončení projektu paní Světlana získala trvalý pobyt na území ČR a našla si zaměstnání, při kterém vykonávala jako vedlejší činnost právě výrobu keramiky. Živnostenský list si založila již v průběhu pracovního poměru, a když pak kvůli neshodám ze zaměstnání odešla, hned věděla, co je třeba zařídit: „Když jsem odešla z práce, měla jsem hned náhradu. Měla jsem hned zakázky“, dodává. V současné době se na vlastní noze naplno věnuje výrobě keramiky a také pořádá keramické kurzy pro dospělé. Velkým přínosem pro ni je, že si může sama rozhodnout o pracovní době: „Když chci, můžu vydělat a když potřebuju dělat něco jiného, můžu se tomu věnovat, třeba rodině.“ Výhodou je pro ni také možnost přivýdělku při plánované mateřské dovolené: „To u normální práce nejde.“ Díky účasti v projektu podle svých slov získala všechny potřebné informace o tom, „co všechno je potřeba, aby to bylo podle zákona.“ Dodává, že kdyby si měla veškeré informace hledat sama, „měla bych strach se do toho vůbec pustit“. Celkový přínos a smysl projektu zhodnotila těmito slovy: „Myslím, že lepší, než někomu dávat peníze, je naučit ho, jak je vydělat.“

Jak shrnula koordinátorka projektu: „Člověku, který byl rozhodnutý začít podnikat, dal projekt všechny možnosti, jak ten podnik správně nastartovat.“ Soukromé podnikání také otevírá možnosti pro sladování pracovního a rodinného života a zároveň je prostředkem k seberealizaci žen – cizinek a jejich většímu osamostatnění.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Problémy při administraci projektu – časté změny pravidel pro administraci
- ❖ Nastavení OP LZZ - nemožnost do projektu zařadit účastnice z Prahy i přes velký zájem
- ❖ Osobní překážky – některé ženy musely začátek podnikání odložit z důvodu otěhotnění, péče o rodinné příslušníky či nemoci
- ❖ Finanční náročnost podnikání – řada účastnic musela přehodnotit své plány kvůli nedostatku finančních prostředků
- ❖ Získávání úvěru – pro cizince bez trvalého pobytu na území ČR je obtížné získat úvěr

❖ SHRNTÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopady na zaměstnanost účastníků	Vysoký V rámci projektu zahájilo podnikání 10 účastnic a dalších 15 osob nalezlo zaměstnání.
Dopady na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Vysoký Účastnice si zvýšily své měkké dovednosti (zejména komunikační), finanční gramotnost a získaly poznatky v legislativní oblasti a v účetnictví.
Dopady na zaměstnatelnost účastníků jiné než kvalifikační	Vysoký Účastnice získaly silnou vnitřní i vnější motivaci a sebevědomí k zahájení podnikání či k jinému uplatnění na trhu práce.
Dopady na ekonomickou situaci účastníků	Spíše vysoký U dlouhodobě nezaměstnaných osob z cílové skupiny došlo s nástupem do zaměstnání ke zvýšení příjmu, v případě zahájení podnikání dochází ke zvýšení příjmů až po určité době.
Dopady na sociální statut účastníků	Spíše vysoký Bylo podpořeno začlenění cizinek do české společnosti.
Dopady na rovné příležitosti	Vysoký Podnikání je formou práce vhodnou pro sladování pracovního a rodinného života a zároveň je prostředkem k seberealizaci cizinek a jejich většímu osamostatnění v rámci rodiny.
Dopady na další klíčové aktéry	Spíše vysoký Navázání spolupráce s aktéry z veřejné sféry (úřady práce, živnostenské úřady, neziskové organizace).
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly z větší části vyřešeny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Vysoké Veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Spíše vysoká Většina dosažených výsledků byla udržena.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Spíše dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	

2 Výchozí situace a cíle projektu

2.1 Příjemce dotace

Příjemce dotace	Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.
Kategorie příjemce	neziskový subjekt: o.p.s., občanské sdružení, spolek, ústav
Předchozí zkušenosti příjemce s cílovou skupinou	Ano Bohaté zkušenosti (20 let) s projekty v oblasti rozvoje lidských zdrojů pro cílovou skupinu cizinců, přičemž většina projektů byla zaměřena na eliminaci handicapů spojených s umístěním či pohybem na trhu práce. Pouze od roku 2004 příjemce realizoval 12 takových projektů, většinu v rámci OP LZZ.

2.2 Přístup ke zpracování žádosti

Zapojení externího dodavatele pro zpracování žádosti	Ne
--	----

2.3 Cíle projektu

Globální cíl projektu:

Zvýšení pracovních příležitostí žen ze třetích zemí (mimo EU, EHS) na základě realizace komplexních programů na podporu zahájení a rozvoje samostatně výdělečné činnosti s využitím inovativních metod, zapojením doprovodných opatření a nástrojů na sladování pracovního a rodinného života.

Hlavní cíle projektu:

- Zvyšování informační gramotnosti žen – cizinek ohledně podnikání
- Podpora snahy o vytváření pracovních míst samotnými cizinkami
- Účinné snižování limitů brzdících rozvoj schopností a dovedností vlivem dlouhodobé nezaměstnanosti
- Hledání alternativních způsobů uplatnění žen - cizinek na trhu práce

2.4 Cílová skupina

Specifikace cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • cizinci - ženy <p>specifikace: účastnice projektu musely kromě hlavní charakteristiky (ženy cizinky) dále splňovat jedno z těchto dalších kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ženy vracející se po rodičovské dovolené nebo péči o závislého člena rodiny na trh práce • dlouhodobě nezaměstnané ženy (pro účely oblasti podpory 3.4 se jedná o ženy nezaměstnané déle než 6 měsíců) • ženy se základním vzděláním nebo nízkou úrovní kvalifikace (neuznané dosažené vzdělání)
-----------------------------------	--

3 Realizace projektu

3.1 Aktivity

POPIS AKTIVIT REALIZOVANÝCH V RÁMCI PROJEKTU

Hlavní aktivitou projektu byl kurz podnikání a podpůrná opatření pro podporu cílové skupiny před zahájením podnikání. Byl realizován odborný vzdělávací kurz zaměřený na základy podnikání, který probíhal po dobu 8 týdnů. Účastnicím byly zapůjčeny notebooky a některým klientkám bylo poskytnuto školení práce na PC. Došlo také k zapojení stávajících podnikatelů z řad cizinců do vzdělávacího modulu, které vedlo k předání pozitivních vzorů účastnicím projektu. V rámci kurzu proběhla také soutěž o nejlepší podnikatelský plán, který účastnice kurzu zpracovávaly.

Po skončení kurzu byla cílové skupině po dobu 6 měsíců poskytována individuální asistence prostřednictvím osoby job coache, který pomáhal CS s přípravou realizace podnikatelského záměru v praxi. V průběhu realizace bylo poskytováno také odborné poradenství v oblasti marketingu a PR. Součástí podpůrných aktivit byly také např. nostrifikace diplomů a dalších dokumentů. Základní poradenství bylo poskytnuto také těm účastnicím, které se rozhodly pro jiný typ pracovního uplatnění. Po dobu trvání projektu bylo také zajištěno hlídání dětí účastnic z cílové skupiny.

O postupech a metodách práce s cílovou skupinou, které jsou v projektu využívány, příjemce během kampaně cíleně informoval jak odbornou, tak širokou veřejnost, a to nejprve prostřednictvím článků na webových stránkách příjemce i dalších organizací, které se věnují podpoře podnikání, a dále propagace v odborných periodikách. V krajích, kde byl projekt realizován, příjemce zahájil spolupráci s lokálními a regionálními médii a informačními kanály státní správy. Dále byl vytvořen sběrný dokument o průběhu projektu, vydána odborná publikace a uspořádána odborná konference. Nad původní plán byly zorganizovány regionální kulaté stoly.

3.2 Realizace výběrových řízení

Počet realizovaných výběrových řízení

bez výběrového řízení

3.3 Realizační tým projektu

Velikost projektového týmu

12 pozic (včetně lektorů)

Úvazky

5,45 přepočtených úvazků (po dobu 24 měsíců)

Složení projektového týmu:

Koordinátor projektu (0,75 úvazku po celou dobu projektu)

Finanční manažer (0,4 úvazku po celou dobu projektu)

Asistent (0,75 úvazku po dobu 23 měsíců)

Job coach Plzeňský kraj (0,75 úvazku po dobu 21 měsíců)

Job coach Jihočeský kraj (0,75 úvazku po celou dobu projektu)

Job coach Jihočeský kraj (0,75 úvazku po celou dobu projektu)

Job coach Jihomoravský kraj (0,75 úvazku po dobu 22 měsíců)

Koordinátor partner (0,3 úvazku po dobu 21 měsíců)

Finanční manažer partner (0,2 úvazku po celou dobu projektu)

Expert - marketing, PR (0,25 úvazku po dobu 21 měsíců)

Expertka na rovné příležitosti (0,15 úvazku po celou dobu projektu)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

4 Zhodnocení přínosů a úspěšnosti projektu (účelnost, užitečnost)

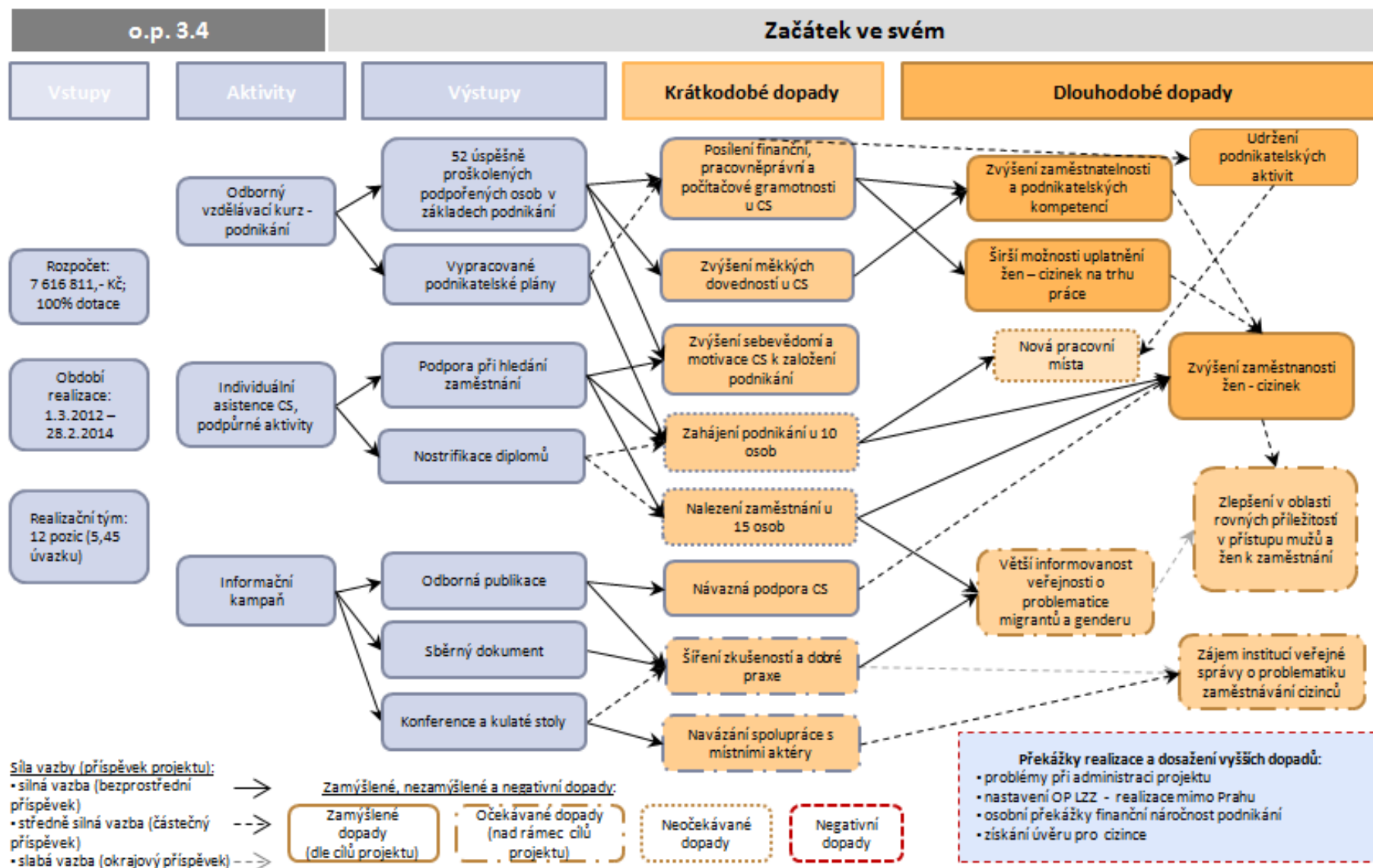
4.1 Hlavní monitorovací indikátory			
	cílová hodnota	dosažená hodnota	dosažená h. v %
Počet podpořených osob - celkem	70	80	114
Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	40	52	130
Muži	---	0	
Ženy	---	80	

4.2 Zhodnocení přínosů projektu

4.2.1 Teorie změny

Teorie změny ukazuje ověřené přínosy projektu, které zahrnují očekávané i neočekávané dopady zjištěné na základě provedení terénního šetření, případně dalších dostupných informací.

Intervenční logika byla v projektové žádosti dobře nastavena, tj. byly popsány předpokládané kauzální vazby a očekávané dopady projektu. V rámci šetření se následně potvrdilo naplnění očekávaných dopadů projektu.

4.2.2 Strukturované zhodnocení dopadů (taxonomie)

Dopady na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Vysoké Účastnice si zvýšily své měkké dovednosti (zejména komunikační), finanční gramotnost a získaly poznatky v legislativní oblasti a v účetnictví.	
Dopady na zaměstnanost účastníků	Vysoké V rámci projektu zahájilo podnikání 10 účastnic a dalších 15 osob nalezlo zaměstnání.	
Dopady na zaměstnatelnost účastníků jiné než kvalifikační	Vysoké Účastnice získaly silnou vnitřní i vnější motivaci a sebevědomí k zahájení podnikání či k jinému uplatnění na trhu práce.	
Dopady na ekonomickou situaci účastníků	Spíše vysoké U dlouhodobě nezaměstnaných osob z cílové skupiny došlo s nástupem do zaměstnání ke zvýšení příjmu, v případě zahájení podnikání dochází ke zvýšení příjmů až po určité době.	
Dopady na sociální statut účastníků	Spíše vysoké Bylo podpořeno začlenění cizinek do české společnosti.	
Dopady na rovné příležitosti	Vysoké Podnikání je formou práce vhodnou pro sladování pracovního a rodinného života a zároveň je prostředkem k seberealizaci cizinek a jejich většímu osamostatnění v rámci rodiny.	
Dopady na další klíčové aktéry	Spíše vysoké Navázání spolupráce s aktéry z veřejné sféry (úřady práce, živnostenské úřady, neziskové organizace).	
Efekty ovlivňující přínosy projektu	Potvrzeno / nepotvrzeno	Komentář
Creaming-off	<i>částečně potvrzeno</i>	Výběr účastnic probíhal na základě posouzení jejich schopností a předpokladů, tak aby tyto ženy byly schopné podnikat, tj. aby projekt pro ně měl smysl. Tento způsob výběru byl v souladu s nastavením projektu, ale mohl mít určitý vliv na dosažené výsledky.
Lock-in efekt	<i>nepotvrzeno</i>	Zahájení podnikání či nalezení zaměstnání předcházely aktivity nezbytné pro úspěšnou integraci cizinek na český trh práce. Účastnice, které začaly již v průběhu projektu podnikat, mohly využívat následného poradenství dle svých potřeb.
Alternativní atribuce ¹	<i>nepotvrzeno</i>	Aktivity projektu významně přispívaly k dosaženým přínosům bez přispění jiných

¹ Jedná se o efekt výhradně řešitelný pouze v rámci Counterfactual Impact Evaluation. V rámci této případové studie se tak jedná pouze o vyjádření na základě zjištění z realizovaného šetření.

		faktorů.
Substituce	<i>nepotvrzeno</i>	Nebylo zjištěno, že by efektů bylo dosaženo na úkor jiných osob ve srovnatelném postavení.
Mrtvá váha ²	<i>nepotvrzeno</i>	Bez poskytnuté dotace by projekt nemohl být realizován v takové komplexnosti a pro účastníky bezplatně. Mnoho účastnic by si nemohla z finančních důvodů dovolit ani samotný vzdělávací kurz.
4.2.3 Zhodnocení účelnosti projektu - shrnutí (celkové vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny)		
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny (celkové dopady projektu)	Problémy a potřeby cílové skupiny byly z větší části vyřešeny	
4.2.4 Nezamýšlené dopady		
Existence nezamýšlených pozitivních dopadů projektu	Ano	
Nezamýšlené dopady	10 účastnic zahájilo podnikání již v průběhu projektu	
4.2.5 Negativní dopady		
Existence negativních dopadů projektu	Ne	
Negativní dopady	---	

² Jedná se o efekt výhradně řešitelný pouze v rámci Counterfactual Impact Evaluation. V rámci této případové studie se tak jedná pouze o vyjádření na základě zjištění z realizovaného šetření.

4.3 Užitečnost projektu na základě vnímání ze strany cílových skupin a dalších klíčových aktérů

Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný (veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka)
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Jednoznačně užitečný (veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní)

4.4 Inovativnost projektu

Využití inovovaných řešení	Ne

4.5 Způsob zjišťování výsledků projektu ze strany samotného příjemce

Ze strany příjemce byly výsledky projektu zjišťovány formou dotazníkového šetření, kdy byly hodnoceny přínosy vzdělávacího kurzu i kvalita lektorů. Zjišťování výsledků a přínosů projektu u cílové skupiny probíhá i po skončení projektu, neboť s velkou částí účastnic je příjemce (job coach) dle svých slov stále v kontaktu v rámci dalšího poradenství.

S klíčovými aktéry příjemce komunikoval v rámci osobních setkání a především v průběhu konání regionálních kulatých stolů.

Ověření přínosů projektu u účastníků ze strany příjemce	<ul style="list-style-type: none"> • Dotazník v papírové podobě
Ověření přínosů projektu příjemcem u klíčových aktérů, kteří se projektu nezúčastnili	<ul style="list-style-type: none"> • Nahodilé zjišťování přínosů u všech/většiny klíčových aktérů

I. ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ REALIZACE PROJEKTU

Projekt lze na základě provedeného šetření hodnotit jako velmi úspěšný, a to zejména z hlediska cílové skupiny, ale také z hlediska příjemce a dalších aktérů. Dopady a přínosy realizovaných aktivit lze v souladu s cíli projektu vymezit z těchto hledisek:

- Dopady pro cílovou skupinu: Zvýšení informační gramotnosti ohledně podnikání a získání motivace vedoucí k nalezení uplatnění na trhu práce.
- Dopady pro příjemce dotace, spolupracující subjekty a okolí: Šíření dobré praxe a informovanosti o problematice integrace cizinek na trh práce; spolupráce s dalšími aktéry.

1) Dopady pro cílovou skupinu: Zvýšení informační gramotnosti ohledně podnikání a získání motivace vedoucí k nalezení uplatnění na trhu práce

Ženy cizinky ze třetích zemí patří k ohroženým skupinám na trhu práce, a to z různých příčin. Mezi diskriminační faktory patří například odlišná národnost, neuznané vzdělání a také neschopnost zvýšit svou kvalifikaci, která vyplývá z nízkého sociálního statusu a intenzivní péče o rodinu. Jak uvedl příjemce na základě vlastního průzkumu, pro cizince ze třetích zemí je těžké otevřít a udržet bez podpory vlastní podnikání. Nemají na začátku dost kontaktů, zkušeností a neznají trh práce. Ženy - podnikatelky mají možnost podnikání sniženu navíc kvůli kombinaci pracovních a rodinných zátěží, nízké podpoře ze strany rodiny či finanční náročnosti. Podnikání žen cizinek vyžaduje dle příjemce silnou podporu blízkého okolí, mimořádné časové kapacity, "ostré lokty" a zejména kvalitní informační podporu. Dlouhodobé zkušenosti příjemce s cílovou skupinou potvrzují, že častým jevem je, že i cizinky s vyšším vzděláním pracují na sekundárním trhu práce (např. jako uklízečky), případně mají možnost pracovat jako prodavačky, což pro tyto ženy není vhodná práce z hlediska nutnosti péče o rodinu.

Příjemce za hlavní úspěch v rámci změn v postojích a motivaci cílové skupiny označil to, že ženy cizinky s vyšším vzděláním (vzdělanostní složení účastnic bylo 43 % VŠ a 49 % SŠ vzdělání), které byly dlouhodobě nezaměstnané, udělaly „maximum pro to, aby se vrátily na trh práce“. Základním krokem bylo **zvýšení motivace a rozvoj měkkých dovedností**. V rámci kurzu se naučily vytvořit kvalitní životopis, psát motivační dopis, ale i jak se chovat na pohovoru, jak se prezentovat. Účastnice velmi oceňovaly například informace o specifikách komunikace s českým zákazníkem oproti zvyklostem v jejich kultuře.

Některé z účastnic původně neměly jasnou představu o tom, v čem chtějí podnikat, ale, jak uvedl příjemce, „namotivovalo je to tak, že se postavily na vlastní nohy“. Účast v kurzu dle hodnocení ze strany job coachky posílila jak vnitřní, tak vnější motivaci žen díky získání potřebných poznatků a dovedností (například že je možné získat finanční prostředky na podnikání prostřednictvím úřadu práce apod.), toto potvrdili i výpovědi zástupkyň cílové skupiny v rámci rozhovorů a ve sběrném dokumentu. Kromě toho, že účast v projektu ženám zvedla **sebevědomí**, poskytla jim tedy také spoustu informací, na základě kterých se začaly lépe orientovat na trhu práce a především v českém prostředí. Dle slov job coachky bylo také důležité, že díky zvýšení sebevědomí se tyto ženy osamostatnily od finanční závislosti na ostatních členech rodiny.

Jak vyplývá z vyjádření účastnic projektu, velmi důležité a potřebné pro ně byly poznatky týkající se **legislativy a účetnictví**, neboť obzvláště pro cizince je obtížné zjistit si veškeré potřebné informace sám. Dle vyjádření příjemce i účastnic proběhla výrazná změna právě v oblasti finanční gramotnosti, kdy účastnicím dělalo zpočátku největší problémy právě propočítávání finančních nákladů. Prostřednictvím pokročilých kurzů excelu a pokročilých kurzů tvorby webových stránek, které

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

vyplývaly ze zjištěných potřeb cílové skupiny, si účastnice také zvýšily svoji počítačovou gramotnost, kterou následně uplatnily při vytváření podnikatelského plánu a tvorbě svých webových stránek.

V rámci projektu byla všem účastnicím s vysokoškolským vzděláním provedena **nostrifikace** diplomů ze zahraničí, přestože některé z žen musely ještě splnit některé zkoušky dodatečně (např. v oboru zdravotnictví či pedagogiky). Tím byla odstraněna další z bariér bránících integraci cílové skupiny na trh práce.

Dle vyjádření příjemce i účastnic proběhla výrazná změna v oblasti finanční gramotnosti, kdy účastnicím dělalo zpočátku největší problémy právě propočítávání finančních nákladů. Nakonec však vytvořily **podnikatelský plán**, který byl základem pro založení úspěšného podnikání. Vypracování tohoto plánu je dle oslovených žen z cílové skupiny přínosné i pro účastnice, které zatím podnikat nezačaly, jak vyjádřila jedna z nich: „Kdybych chtěla do něčeho jít, už vím, kde a jak co zařídit.“ Jednou z takových možností je poskytnutí úvěru. Žádná z účastnic však o něj zatím nepožádala, určitou roli zde kromě kvalitního podnikatelského plánu hrají i další faktory jako potřeba ručení apod. Některé ženy musely své plány přepracovávat právě z důvodů přílišné finanční náročnosti. Několik (přibližně 10) účastnic v průběhu pohovorů s job coachi došlo k závěru, že podnikání je pro ně nereálné a tak poradenství v těchto případech směřovalo k nalezení pracovního místa (blíže viz faktory ovlivňující dopady projektu pro cílovou skupinu). Příjemce předem počítal s tím, že ne všechny účastnice projektu začnou ihned podnikat. Podpora nalezení zaměstnání tak byla logickou součástí podpory (návaznou podporou) účastnic, které díky poradenství zjistily, že jejich podnikatelské plány jsou nerealizovatelné, případně které ztratily odvahu se do podnikání pustit.

Pozitivním a velmi významným výsledkem projektu je skutečnost, že deset žen **zahájilo vlastní podnikání** již v průběhu projektu, což nebylo původně plánováno, resp. samotné zahájení podnikání nebylo cílem projektu. Příjemce očekával, že po úspěšné účasti v projektu některé ženy podnikat začnou, nicméně neočekávaný byl jejich start již v průběhu projektu. Zařízení veškerých náležitostí potřebných k zahájení podnikání trvá poměrně dlouhou dobu a uspěchání tohoto procesu (v tom smyslu, aby bylo nutné zahájit podnikání ještě v průběhu projektu) by mohlo mít negativní efekt na udržitelnost podnikání.

Dle informací, které měl příjemce k dispozici v době šetření, všechny účastnice kromě jedné, které začaly podnikat v průběhu projektu, stále podnikají. Pouze jedna z nich, která založila v Brně šachovou školku, své podnikání v nedávné době opustila a přestěhovala se s manželem za jeho práci. Kromě toho, že založením podnikání tyto ženy zaměstnaly samy sebe, bylo v rámci jejich podniků dle informací, které má příjemce k dispozici, vytvořeno ještě minimálně **10 dalších pracovních míst**. Toto však příjemce označil za sekundární, neočekávaný dopad projektu. V mnoha případech jsou těmito zaměstnanci členové rodiny a podnikání je tak ekonomicky prospěšné celé rodině.

Podnikání si zúčastněné cizinky pochvalovaly také v tom, že mohou ovlivňovat svoji pracovní dobu a **sladit tak práci se životem rodiny**. Dle příjemce měly účastnice před zapojením do projektu problémy především s hlídáním dětí, protože kapacita mateřských škol je naplněná a cizinky si nemohly dovolit zaplatit soukromé školky.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Základním faktorem, který ovlivnil celkovou úspěšnost projektu, byla **komplexní podpora** zaměřená na dosažení stanovených cílů a postavená na míru cílové skupině. Jak shrnula koordinátorka projektu: „Člověku, který byl odhodlaný začít podnikat, dal všechny možnosti, jak ten podnik správně nastartovat.“ Po kurzech podnikání, kterým předcházela schůzka s job coachem zaměřená na zhodnocení možností z hlediska podnikání, měly účastnice v projektu ještě půl roku na promyšlení a přípravu podnikatelského plánu a na zařizování živnosti, kdy mohly své plány konzultovat s job coachem i s odborníky z praxe. Skutečnost, že se účastnice vše „učily za pochodu“ zvyšovala dle příjemce šanci, že opravdu začnou podnikat.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

Výsledky projektu ovlivnil také dobrý **výběr účastnic**. Při výběru dbal příjemce dle vlastních slov na to, aby tyto ženy byly schopné podnikat a aby byly schopné realizovat své plány, tj. aby pro ně kurz měl smysl. Při výběru klientek byla job coachem provedena analýza situace u každé zájemkyně zaměřená na zjištění jejich očekávání a potřeb, zhodnocení jejich vzdělávacího potenciálu a vhodného pracovního uplatnění (zda je pro ni užitečnější začít podnikat či hledat zaměstnání). V některých případech tak účastnice změnilly své plány. Záměrem dle slov koordinátorky bylo, „abychom jim vysvětlili tu podstatu rozhodnutí“, aby si účastnice uvědomily, co je může potkat a co mohou od podnikání reálně očekávat, aby jich co nejméně zkrachovalo. Úspěšnost tohoto působení se na základě šetření potvrdila (žádná z podnikatelek zatím neskončila).

Podobně jako veškeré aktivity projektu, také kurzy základů podnikání byly **přizpůsobené potřebám cílové skupiny** (zjištěným při úvodních pohovorech i v průběhu projektu), a to zejména z hlediska srozumitelnosti vykládaných poznatků, především z oblasti legislativy a účetnictví. Účastnice měly také možnost při absenci probrat zameškanou lekci osobně s job coachem. Celkově nízká absence na kurzech byla dosažena díky **zajištění hlídání dětí** zúčastněných žen v průběhu kurzu.

Právě **spolupráce s job coachi**, kteří se 6 měsíců dlouhodobě a systémově věnovali klientkám při hledání zaměstnání, byla jedním z klíčových faktorů úspěchu. Kontaktovali úřady práce, městské úřady, hledali pronájmy a pomáhali účastnicím psát smlouvy. Pomáhali účastnicím také dopsat své podnikatelské plány „k dokonalosti“.

Významným faktorem, který přispěl k lepší a konkrétnější představě účastnic o plánovaném podnikání a přispěl k tomu, že mnohé z nich podnikat opravdu začaly, byla možnost **odborné konzultace** s lidmi, kteří v daném oboru již podnikají. Například účastnice, která chtěla založit zubní ordinaci, měla konzultace se zubaři, vystudovaná architektka z cílové skupiny měla konzultaci v architektonickém studiu, účastnice zabývající se výrobou přírodní kosmetiky získala rady od konzultantů pro registraci kosmetických výrobků apod. Ti poskytli budoucím podnikatelkám specifické informace týkající se toho, co je potřeba při zahájení podnikání zařídit, například ohledně financování, způsobů vykazování, fakturace, objednávání zboží či nastavení ceny služeb. Ty účastnice, které vyhrály soutěž o nejlepší podnikatelský plán (v rámci kurzů) měly navíc možnost odborných konzultací s poradci v oblasti práva.

Na dosažení přínosů projektu mělo vliv také **zapojení partnera** projektu (P3) do vzdělávacích aktivit. Tato spolupráce byla velmi pozitivně hodnocena oběma stranami a dle vyjádření partnera byla efektivní díky tomu, že „my neumíme pracovat s cizinci a oni zase neumí školit“. Dalšími dvěma partnery projektu byli úspěšní podnikatelé - cizinci, kteří měli přednášku na závěr kurzu a předali své zkušenosti se začátky podnikání a poskytli tak názorný příklad účastnicím projektu.

K celkové úspěšnosti projektu přispívala dle vyjádření partnera také neformální až „**familiární**“ **atmosféra**, která se při kurzech vytvořila, která dle slov lektorek vyplývá z odlišnosti kultury cílové skupiny, kterou tvořily především účastnice ze zemí bývalého SSSR. Tyto ženy jsou podle lektorek oproti Češkám velice hrdé a samostatné, což jim také pomohlo k dosažení úspěchu.

Důvodem toho, proč některé účastnice nakonec nezačaly podnikat, případně začaly podnikat později, bylo jejich často **neréálné očekávání**, například z časového hlediska (musely si ještě doplnit vzdělání), nebo zjistili, že musejí našetřit více peněz a až pak „se do toho pustit“. Ještě v průběhu kurzu či krátce po něm si také některé z účastnic dokončovaly aprobaci, případně lékařskou atestaci či odbornou praxi potřebnou k vykonávání plánované živnosti.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

2) Dopady pro příjemce a spolupracující subjekty a okolí: Šíření dobré praxe a informovanosti o problematice integrace cizinek na trh práce; spolupráce s dalšími aktéry.

Úspěchem projektu z hlediska příjemce bylo dle jeho vyjádření také **zvýšení informovanosti** o dobré praxi projektu (použitých metodách a postupech) a o problematice integrace cizinek na trh práce mezi odbornou i širší veřejností. Širší veřejnost byla informována především prostřednictvím médií (blíže viz faktory ovlivňující dopady projektu).

Příjemce ocenil přístup pracovníků úřadu práce, se kterými spolupracoval jak při náboru klientek, tak při výběru jejich živnosti, kdy na základě zpracovaného podnikatelského plánu byla 5 účastnicím poskytnuta dotace od úřadu práce³ na začátek podnikání (zejména na vybavení) a ve 4 případech byla zprostředkována rekvalifikace.

Neočekávaným výsledkem pak bylo pořádání **kulatých stolů** v krajích, kde byl projekt realizován. Důvodem byl zájem ze strany aktérů, kteří se těchto setkání účastnili. Byli přítomni zástupci úřadu práce, živnostenských úřadů, finančních úřadů, zaměstnanci krajských úřadů i magistrátů a také zástupci nevládních organizací pracujících s migranty či cizinecké policie. Tato setkání přispěla k větší informovanosti odborné veřejnosti o postupech a metodách, které byly v projektu využívány, a také o tématech jako jsou vzdělávání jako nástroj podpory integrace na trh práce či bariéry vstupu migrantek na pracovní trh. Účastníci se zde také setkali se ženami, které projektem prošly. Jak uvedl příjemce, například zástupci Živnostenského úřadu spatřovali přínosy brožury a kurzů v tom, že pomáhají cizincům (nejen zapojeným do projektu) v tom, aby přišli na úřad připravení, tj. znali prostředí, ve kterém podnikají.

Zájem a spolupráce Úřadu práce a Živnostenského úřadu, jejichž rozhodnutí jsou pro zahájení podnikání (nejen) cizinců klíčová, je pro příjemce a ostatní subjekty poskytující pomoc cizincům přínosem v tom smyslu, že díky informovanosti a kladnému přístupu těchto institucí může být pomoc uprchlíkům a cizincům v České republice v oblasti pracovního uplatnění, resp. zahájení podnikání účinnější.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Základem úspěchu z hlediska zvýšení informovanosti byla **kvalitní informační kampaň** vedená prostřednictvím několika kanálů, díky čemuž mohla zasáhnout různé skupiny odborníků i širší veřejnost. Informace o dobré praxi projektu a o tématu pracovního uplatnění cizinců byly šířeny prostřednictvím tištěných médií, rozhlasu, sběrného dokumentu natočeného v průběhu projektu a také formou publikace s radami pro cizinky – začínající podnikatelky. Další formou osvěty byly pořádané konference a regionální kulaté stoly. O brožuru pro cizinky – začínající podnikatelky byl velký zájem mezi klientkami i širší veřejností, takže byl dokonce ještě v průběhu projektu proveden dotisk.

Články pojednávající o projektu a jeho tématu byly publikovány v některých periodikách, např. v časopise Slovo 21, se kterým příjemce již delší dobu spolupracuje, dále v časopise Porohy (časopis pro Ukrajince v ČR) a také prostřednictvím účastnic na různých ruskojazyčných webových stránkách. Lokální a regionální tisk nebyl dle slov příjemce tématu integrace cizinců příliš otevřen.

Významným prostředkem informování širší veřejnosti bylo představení projektu v rámci dvou rozsáhlých (dvacetiminutových) reportáží v Českém rozhlasu, které byly odvysílány po ukončení kurzu a po závěrečné konferenci. Reportáž o projektu se objevila také ve francouzském vysílání Českého rozhlasu.

³ Příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

Natočený sběrný dokument o průběhu projektu byl promítán například v rámci doprovodného programu festivalu Jeden svět konaném v Českých Budějovicích. Dále byl rozeslán na pobočky Úřadu práce, byl věnován účastnicím projektu a je volně k dispozici v sídle příjemce.

Pro navázání spolupráce s dalšími subjekty zabývajícími se problematikou genderu či tématikou trhu práce byla podstatná **aktivní a intenzivní komunikace** a šíření informací o dobré praxi projektu a také zacílení kampaně na subjekty a odborníky z těchto oblastí. Odborná veřejnost byla kromě výše uvedených způsobů informována také na bázi osobních schůzek a na závěrečné konferenci projektu.

II. Přínosy projektu z hlediska rovnosti mužů a žen

Ženy cizinky, jak ukázalo šetření, a potvrzují dlouhodobé zkušenosti příjemce, jsou znevýhodněny na trhu práce často z důvodu neuznaného vzdělání, špatné komunikace v českém jazyce či vyžadované pravidelné péče o děti a rodinu. Z tohoto důvodu často nemají ani příliš vysokou podporu ze strany rodiny, kdy dle slov partnera projektu často manžel nechtěl nechat svoji ženu se osamostatnit. Jak uvedla jedna z lektorek: „Díky kurzům pak měla více informací než manžel, a už se tak nemusela bát. Umožnilo jí to se rozhodnout.“ Několik z žen naopak bylo rozvedených a musely samy živit rodinu. Právě soukromé podnikání otevírá možnosti pro sladování pracovního a rodinného života a zároveň je prostředkem k seberealizaci žen – cizinek a jejich většímu osamostatnění (bližší viz dopady projektu pro cílovou skupinu).

III. Překážky při realizaci projektu a způsoby jejich řešení

1) Výskyt a řešení očekávaných rizik

Rizika, která byla očekávána před realizací projektu, se týkala účastníků, zaměstnavatelů a řízení projektu. Žádné z očekávaných rizik se nenaplnilo nebo bylo eliminováno vhodným nastavením realizovaných aktivit.

Z hlediska účastníků byla očekávaná rizika nedostatečného počtu účastníků, předčasného ukončení účasti (např. z důvodu nemocnosti dětí apod.) a snížené motivace účastníků eliminována díky kvalitnímu výběru účastníků a individuální podpoře v průběhu projektu. Pouze jedna z žen nedokončila kurz z důvodu nemoci. Hodnoty indikátorů z hlediska počtu účastníků byly dle slov příjemce vzhledem k původním očekáváním nastaveny vysoko, nakonec se je však podařilo ještě překonat.

Riziko personálních změn v projektovém týmu nebo odstoupení partnera nebylo naplněno díky pečlivému výběru členů i partnera a díky pravidelným schůzkám. Na konci projektu došlo pouze k výměně jednoho člena realizačního týmu, což ale nemělo vliv na výsledky projektu. Nedošlo ani k prodloužení doby realizace žádné z aktivit.

2) Překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu a jeho udržitelnosti

Dosažení vyšších přínosů bránily pouze problémy při **administraci** projektu, kdy dle slov příjemce docházelo v průběhu projektu k častým změnám příruček k projektům v rámci OP LZZ. Ke konci projektu došlo k velmi výrazné změně v aktivitách finančního manažera, které znamenaly velkou administrativní zátěž.

Určitým omezením pro realizaci projektu bylo **nastavení OP LZZ** v tom smyslu, že nebylo možné do projektu zařadit účastnice z Prahy, mezi kterými byl dle příjemce obrovský zájem a příjemce je musel

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

odmítat, což působilo nepříjemnosti. Dle vyjádření partnera by mohl být výběr účastnic projektu ještě kvalitnější, kdyby se jej mohly účastnit i ženy z Prahy. Toto omezení příjemce řeší podáním žádosti o finanční podporu na obdobný projekt v rámci OPPA.

Z hlediska udržitelnosti výsledků projektu pro cílovou skupinu bránily některým klientkám v zahájení podnikání **osobní překážky**, kdy mnoho klientek v průběhu kurzu otěhotnělo nebo se muselo starat o rodinné příslušníky. Největší překážkou ale byla, jak uvedl příjemce, finanční náročnost podnikání, kdy si některé klientky uvědomily, že musejí počkat a obstarat si ještě další finanční prostředky, aby mohly s podnikáním začít a udržet ho (do začátku bylo potřeba mít alespoň 50 až 70 tisíc korun). Často měly klientky problém právě s propočítáváním všech potřebných nákladů (např. na nájem, pojištění, marketing apod.). Některé z nich také v průběhu zjistily, že musejí našetřit více peněz a se zahájením podnikání počkat. Ještě v průběhu kurzu či krátce po něm si také některé z účastnic dokončovaly aprobaci, případně lékařskou atestaci či odbornou praxi potřebnou k vykonávání plánované živnosti.

Omezením z hlediska udržitelnosti výsledků projektu je také potřeba ručení při **získávání úvěru**. V případě cizinců, jak bylo potvrzeno v rámci šetření, nastává často problém, že pokud nemají trvalý pobyt v ČR, nemohou získat úvěr, který je obvykle pro zahájení podnikání klíčový. Trvalý pobyt je však možné získat až po pěti letech nepřetržitého pobytu na území státu, a některé z účastnic žijí v ČR kratší dobu, a na úvěr tak ještě několik let nedosáhnou.

Z finančního hlediska bylo určitou překážkou i omezení na **využití dotace z úřadu práce** pro zahájení podnikání, kterou lze použít jen na vybavení podniku. Dle vyjádření příjemce by začalo podnikat více žen, kdyby bylo možné například na několik prvních měsíců obdržet finanční podporu na zaplacení sociálního a zdravotního pojištění nebo nájmu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

5 Zhodnocení projektu dle účinnosti, hospodárnosti a udržitelnosti

5.1 Účinnost projektu	
Naplnění účinnosti (taxonomie)	Vysoké – způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu
Výše podpory na jednu podpořenou osobu⁴	95 tis. Kč
5.2 Hospodárnost projektu	
Naplnění hospodárnosti (taxonomie)	Vysoké – veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů
Počet podpořených osob na jeden úvazek projektového týmu	15 podpořených osob
5.3 Udržitelnost přínosů projektu	
Udržitelnost projektu (taxonomie)	Spíše vysoká - většina dosažených výsledků byla udržena

I. Účinnost a hospodárnost projektu

Aktivity byly nastaveny a realizovány tak, že přinášely nejvyšší možné přínosy, které v mnoha oblastech překračovaly původně plánované hodnoty (např. zahájení podnikání u 10 účastnic nebylo ani plánováno). Členové projektového týmu byli využiti optimálním způsobem s maximální orientací na přínosy cílové skupině. **Dle zjištění nebylo s danými zdroji možné dosáhnout vyššího rozsahu, kvality výsledků ani přínosů.** Zdroje, které byly k dispozici, byly využity s ohledem na maximalizaci přínosů dané intervence. V některých případech byly ušetřené prostředky využity na další aktivity pro cílovou skupinu, např. na specializované počítačové kurzy. Projekt je tak možné označit jako vysoce účinný.

Výše podpory na jednu podpořenou osobu (celkem 80 osob) pak dosáhla 95 tis. Kč. Při interpretaci těchto nákladů je nezbytné vzít v úvahu skutečnost, že do výpočtu jednotkového nákladu na jednu podpořenou osobu vstupují zcela nesrovnatelně vykázané počty podpořených osob, neboť každá osoba byla do projektu zapojena v odlišném rozsahu (podle toho zda úspěšně dokončily kurz), a každá osoba byla také podpořena v různé intenzitě z hlediska individuální podpory.

Veškeré aktivity realizované v rámci projektu byly prospěšné a potřebné pro dosažení očekávaných přínosů a dopadů projektu. Veškeré vstupy (aktivity a lidské zdroje) byly nezbytné a jejich rozsah byl adekvátní pro dosažení cílů projektu. Hospodárnost projektu tak lze označit za vysokou.

V rámci projektu bylo podpořeno 15 osob na jeden úvazek projektového týmu.

II. Udržitelnost přínosů projektu

Z hlediska příjemce je udržitelnost dopadů projektu zajištěna prostřednictvím běžných aktivit příjemce, tj. poskytování sociálního poradenství. Pro radu mohou přijít (a děje se tak) jak účastnice projektu, tak osoby z cílové skupiny nezapojené do projektu, kterým je zároveň poskytnuta brožura s informacemi potřebnými pro začátek podnikání vytvořená v rámci projektu. Příjemce plánuje realizovat obdobný projekt v rámci OPPA pro pražské uchazečky (blíže viz překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu a jeho udržitelnosti).

⁴ K interpretaci blíže viz text níže.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

Udržitelnost aktivit v rámci další činnosti příjemce je podpořena také **šířením dobré praxe** a zkušeností s použitými metodami a postupy, a to zejména prostřednictvím informační kampaně včetně sběrného dokumentu a brožury (blíže viz dopady pro příjemce). Informace o aktivitách příjemce šíří mezi další osoby z cílové skupiny také samy účastnice.

Udržitelnost přínosů projektu pro cílovou skupinu je vysoká, neboť 9 z 10 účastnic, které začaly podnikat, své podnikání udrželo, a jedna z žen svůj podnik (šachovou školku) předala a přestěhovala se s manželem. Ohledně udržení zaměstnání dalších účastnic projektu nemá příjemce k dispozici informace a v rámci šetření se současnou situací nepodařilo zjistit z důvodu neochoty spolupráce osob z cílové skupiny. Udržitelnost výsledků projektu je podpořena také pozitivním přístupem ze strany úřadů práce a živnostenských úřadů, jak bylo potvrzeno při šetření. Udržitelnosti výsledků projektu pro cílovou skupinu však mohou bránit **osobní překážky** (např. stěhování za prací manžela), nebo finanční překážky, např. problémy se získáváním úvěru či nedostatek počátečního kapitálu (blíže viz překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu a jeho udržitelnost).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

6 Souhrnné zhodnocení a poučení z realizace

6.1 Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Existence dobré praxe (taxonomie)	Spíše dobrá praxe
Bodové hodnocení na základě multikriteriální analýzy	79 (ze 100)
Hodnocení jednotlivých kritérií v rámci multikriteriální analýzy	
Kritérium	Bodové hodnocení
<i>účelnost projektu (váha 35 %)</i>	75
<i>užitečnost projektu ze strany cílových skupin (váha 5 %)</i>	100
<i>užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů (váha 5 %)</i>	75
<i>účinnost projektu (váha 15 %)</i>	100
<i>hospodárnost projektu (váha 15 %)</i>	100
<i>udržitelnost projektu (váha 20 %)</i>	70
<i>inovativnost řešení (váha 5 %)</i>	0

I. Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Projekt Začátek ve svém, jehož předmětem byla podpora žen – cizinek v nalezení nového pracovního uplatnění, lze celkově označit za vhodný příklad dobré praxe. Projekt naplňuje charakteristiky z hlediska užitečnosti, účinnosti, hospodárnosti, udržitelosti a přináší také inovativní přístup k řešení problémů cílové skupiny. Účelnost projektu, resp. vyřešení potřeb cílové skupiny nebylo naplněno zcela, neboť zahájení podnikání u většího počtu osob z cílové skupiny stále brání některé výrazné překážky, přestože většina z nich byla díky účasti v projektu odstraněna. Z obdobného důvodu byla snížena také udržitelnost přínosů projektu.

Cíle projektu byly naplněny v plném rozsahu, resp. byly v mnoha ohledech překročeny. Užitečnost realizovaných aktivit jak pro účastníky (cílové skupiny) tak pro příjemce byla potvrzena (blíže viz zhodnocení dopadů a přínosů realizace projektu). Projekt je úspěšný zejména s ohledem na dosažení dlouhodobých dopadů pro cílovou skupinu..

Celková vysoká úspěšnost projektu vyplynula z řady provázaných faktorů, které při společném působení podporovaly dosažení stanovených cílů. Výsledkem byla připravenost cílové skupiny žen – cizinek pro zahájení podnikání z hlediska vzdělání, motivace a také existence konkrétního podnikatelského plánu. Výrazným až neočekávaným výsledkem překračující původní plán bylo založení 10 podniků ještě v průběhu projektu, navíc 15 žen si našlo zaměstnání na plný či částečný úvazek. Dalším významným výsledkem je větší informovanost odborné i širší veřejnosti o dobré praxi projektu a o tématu postavení žen – cizinek na trhu práce.

Za hlavní faktory úspěšnosti a dobré praxe lze označit komplexnost aktivit projektu a jejich přizpůsobení potřebám cílové skupiny i potřebám jednotlivců. Přínosné pro dosažení pozitivních dopadů byly všechny podpořené aktivity.

Z hlediska cílových skupin projekt ukazuje, že, slovy jedné z účastnic projektu, „lepší, než někomu dávat peníze, je naučit ho, jak je vydělat“. Další aspekty jsou nezbytné, ale lze je označit za podpůrné k tomuto hlavnímu cíli (blíže viz zhodnocení dopadů a přínosů realizace projektu).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

II. Doporučení dle faktorů úspěchu a překážek při realizaci projektu

V rámci projektu se osvědčilo a pro obdobně zaměřené projekty lze doporučit:

- **komplexnost aktivit**
specifikace: klíčové je propojení jednotlivých aktivit a jejich komplexnost z hlediska potřeb cílové skupiny
- **přizpůsobení cílové skupině**
specifikace: nastavení aktivit i jejich obsahu a formy dle potřeb cílové skupiny je klíčové pro dosažení smysluplnosti projektu
- **dlouhodobý individuální přístup a poradenství**
specifikace: jen díky dlouhodobé podpoře je dle příjemce možné dosáhnout trvalého výsledku, obzvláště u složitého procesu, jakým je zahájení podnikání
- **finanční podpora**
specifikace: zvážit možnost poskytnutí finanční podpory na zaplacení sociálního a zdravotního pojištění nebo nájmu v prvních měsících podnikání

Překážky pro dosažení vyšších přínosů a negativní faktory, které bylo třeba při realizaci projektu řešit/překonat:

- problémy při administraci projektu – časté změny pravidel pro administraci
- nastavení OP LZZ - nemožnost do projektu zařadit účastnice z Prahy
- osobní překážky - otěhotnění, péče o rodinné příslušníky, nemoc
- finanční náročnost podnikání – řada účastnic musela přehodnotit své plány kvůli nedostatku finančních prostředků
- získávání úvěru – pro cizince bez trvalého pobytu na území ČR je obtížné získat úvěr

III. Potenciál šíření dobré praxe / aplikovatelnosti projektu

Aplikovatelnost a potenciál pro šíření dobré praxe jsou u tohoto projektu velmi vysoké. Projekt Organizace pro pomoc uprchlíkům určitě může být zejména svou komplexností inspirací a návodným příkladem pro další projekty zaměřené na integraci cizinek na trh práce.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz